

ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI

In iunie anul trecut, la cel de-al IX-lea Congres al Institutului Internațional de Teatru, într-o atmosferă de entuziasm, s-a luat inițiativa de a consacra ziua de 27 martie teatrului mondial. Îmi amintesc foarte bine și elanul din care s-a născut acest gând și bucuria cu care el a fost îmbrățișat.

Cultura pătrunsă de idealul comunismului este un fapt de solidaritate a popoarelor, este o comuniune în gândire și sensibilitate, care are virtutea magică de a reuni ființe foarte deosebite unele de celelalte într-o emoționantă familie. Există totdeauna în marile creații ale umanității un curent de pasiune și de inteligență, un suflu fierbinte care ne cuprinde în cercul lui fermecat și ne poartă la întâlnirea cu ceea ce e mai bun în noi. Adevărurile acestea le-am verificat în repetate rânduri la noi în țară sau peste hotare, constatînd că arta poate constitui un cîmp fertil de apropiere între națiuni și de meditație cu privire la responsabilitatea omului. Iată și de ce aplaudăm din toată inima manifestările de cultură în care se aud armonios vocile cele mai diferite în slujba umanismului și a poporului. Întîlnirile internaționale, vizitele reciproce, turneele colectivelor artistice favorizează și sprijină această necesitate adîncă de cunoaștere și de expresie.

Trăim cu toții, în lupta împotriva fascismului și a războiului, în lupta pentru o societate dreaptă, un înalt moment spiritual și dezbaterile noastre de conștiință, experiența noastră de viață, valorificate în piese, în spectacole de artă, trebuie să treacă granițele și să devină un punct de fuziune.

Nu voi ascunde că pentru aceasta se impune o selecție riguroasă. Are dreptate Jean Vilar atunci cînd socotește că pentru un teatru a constitui azi un repertoriu de piese fără contact real cu gândirea și sensibilitatea epocii noastre, înseamnă nu numai un act de demisie artistică, dar și o penibilă dezertare. Dorim să ne întîlnim nu în săli în care se joacă piese fără culoare, fără atitudine, fără probleme, ci să avem un punct de contact și un prilej de discuție prin intermediul lucrărilor în care ideile înaintate ale contemporaneității au puterea lor întreagă și activă. Să lăsăm, așa cum zice Jean Vilar, *Capriciile dragostei* pentru mai tîrziu, să montăm astăzi *Pacea* lui Aristofan.

Din punctul de vedere al felului cum realizăm spectacolul, problema se pune în același chip. Aparent, vom obține pretutindeni o audiență mai largă,

creînd cu piese „neutre“ spectacole tradiționale, comode ; în fapt însă, această audiență va rămîne superficială și fără consecințe. Căci, un teatru contemporan prin tendință nu se poate realiza decît cu mijloace reînnoite, actuale, de expresie. Există astăzi un univers de gînduri și un registru de simțăminte care se exprimă scenic în gesturi, în inflexiuni, în tăceri care își au timbrul lor unic și absolut nou. Numai vorbind în acest limbaj contemporan, vom merge cu adevărat la inima spectatorului de pe toate meridianele. De aceea consider că se înșeală grav omul de teatru care-și socoate îndeplinită misiunea dacă spectacolul pe care l-a pus în scenă funcționează fără accident și fără deficit. Un spectacol viu, eficace, nu este acela care-și întemeiază succesul pe respectul locurilor comune și pe măgulirea vechilor mijloace de expresie, ci acela care încheie un acord cu publicul, punînd la pămînt prejudecăți artistice ce au de partea lor teribila forță de a fi fost pînă atunci acceptate ; un spectacol viu, eficace, este acela care sporește conștiința noastră despre lume și ne apropie de înțelegerea timpului pe care-l trăim.

Pentru a face din teatru, în ansamblul universal al vieții culturale, un mijloc de comunicație și o punte de înțelegere, avem datoria ca în piesele pe care le alegem și în spectacolele pe care le realizăm, să afirmăm marile idei ale epocii, să negăm tot ce e împotriva omului și a vieții, să stabilim raporturi, căutînd, împreună cu oamenii de teatru din toate țările, drumul cel mai scurt spre soluționarea problemelor comune.

De altminteri, nu este oare teatrul, prin excelență, dialog, iar scena, prin destin, un sediu autorizat al dezbaterilor ?

Radu Beligan